

Павлусың Тимотеоса биринжи хаты

Гириш

Тимотеос Павлус нирэ гитсе, онуң билен биле гидйәрди, әхли ишлеринде оңа көмөк берйәрди (Рим 16:21; 1 Кор 16:10; Фил 2:19). Иманлары бир боланы үчин, Павлус оны өз оглы кимин гөрйәрди (1:2). Тимотеос Павлусың иң сadyк эгиндешлериниң бири болансон, ол өз хатларында Тимотеосы көп ятлаяр.

Бу хатың Тимотеоса языландыгына гарамаздан, Павлус онда тутуш йыгнага дегишли

меселелере гарап гечйәр. Ол йыгнагың ёлбашчыларыны ве хызматчыларыны сайламакда нэмэ эсасланмалыдыгыны айдяр (3:1-13, 5:17-20). Павлус месихилериң әхлисине хеммелер үчин дога-дилег эдип, шуны ятда сакламагы табшыряр: *«Чүнки еке-тәк бир Худай бардыр. Худай билен адамларың арасында хем еке-тәк бир Төвөлчачы бардыр. Ол хем ынсан болан Иса Месихдир»* (2:5).

Мазмуны

Саламлар ве дога-дилеглер.....	1:1-2
Йыгнагың дурмушы үчин өвүт-үндевлер.....	1:3–3:13
Иманымызың сыры	3:14–4:5
Павлусың Тимотеоса берен өвүтлери.....	4:6–6:21

1-нжи бап

¹Халасгәримиз Худайың ве умыдымыз болан Иса Месихиң буйругына гәрә Онун ресулы мен Павлусдан
²Тимотеоса догайы салам! Эй, Тимотеос, сен өз иманың аркалы маңа хакыкы огул болансың. Гой, Атамыз Худайың ве Реббимиз Иса Месихиң мерхемети, рехим-шепагаты, паратлыгы саңа яр болсун!

Ялан таглыматлардан эгә болуң!

³Мен Македония угранымда, Эфес шәхеринде галмагыңы хайыш эдипдим. Сен ол ердәки адамларың кәбирине ялан таглыматлары яйратмазлыгы буюр. ⁴Гой, олар гадымы роваятлара, түкеникисиз несил шежерелерине йыккын этмесинлер. Булар дава-женжеллериң дөремегине себәп болуп, Худайың табшырыгының

иман аркалы амала ашырылмагына пәсгел берйәндир. ⁵Буйругымың эса-сы мақсады иманлылара бири-бирини сап йүрекден, пәк выждандан, хақыкы имандан дөрөйән сөйги билен сөймегине ярдам бермекдир. ⁶Кәбир адамлар мундан дәнип, ховайы гүррүңлере баш урдулар. ⁷Олар Мукаддес Кануны өвретмекчи болярлар, йөне не өз айдянарларына, не-де вагыз эдйән затларына дүшүнйәрлер. ⁸Биз Кануның оны догры уланянар үчин ягшыдыгыны билйәрис. ⁹Мундан башга-да, бу Кануның догры адамлар үчин дәл-де, оны бозянар ве битабынлар, худаисызлар ве гүнәкәрлер, адамлары сыламаянлар ве имансызлар, ата-энесини өлдүрйәнлер, ганхорлар, ¹⁰зынахорлар, бири-бири билен ятян эркеклер, гул сөвдагәрлери, яланчылар, әхтияланлар, умуман, сагдын таглымата гаршы чыкянарларың әхлиси үчиндигини билйәрис. ¹¹Хава, бейик ве шөхратлы Худайың маңа ынанан Хош Хабары хут шейле өвредйәндир.

Павлус Худая шүкүр эдйәр

¹²Мен Реббимиз Иса Месихиң маңа гужур-гайрат берендиги үчин шүкүр эдйәрин. Ол мени садак сайып, Өзүне хызмат этмәге белледи. ¹³Мен озаллар Иса Месихе дил етирип, азар берип, залымлык барыны эдипдим. Йөне мен буларың барыны билмезликден ве имансызлыктан эденим үчин, маңа рехим эдилди. ¹⁴Реббимиз Иса Месихиң чәксиз мерхемети, сөйгүси ве Онуң берен иманы үстүме болдан-бол ягды. ¹⁵Шоңа гөрә-де: «Иса Месих гүнәкәрлери халас этмәге гелди» диен сөзлер догры ве хер жәхтден кабул эдерликдир. Шол

гүнәкәрлериң ин гүнәкәри-де мендирин. ¹⁶Эмма Иса Месих маңа Өз чәк-сиз рехим-шепагатыны гөркезди. Хава, Ол маңа рехим этди ве Өзүне иман эдип, бакы яшайша говушжакларың әхлиси үчин мени мысал хөкмүнде уланды. ¹⁷Әбедилигиң Шасы, өлмез ве гөзе гөрүнмез еке-тәк Худая бакы хормат ве шөхрат болсун! Омын.

Өкде сөвешижә кимин сөвешмек

¹⁸Эй, оглум Тимотеос, сен барада айдылан пыгамберликлери назара алып, саңа шуны берк табшырярың: бу пыгамберликлере даянып, өкде сөвешижә кимин сөвеш, ¹⁹иманда берк дуруп, ынсабыңы пәк сакла. Кәбир адамлар ынсапларыны ювудандыгы үчин, иманлары гая урлан гәми кимин чым-пытрак болды. ²⁰Хименей билен Игендер-де шейле адамлара дегишлидир. Мен Худая дил етир-мезлиги өвренсинлер дийип, олары шейтана табшырдым.

2-нжи бап

¹Шоңа гөрә, эй, Тимотеос, илки билен шулары үндөйәрин: хеммелер үчин дога-дилег эдиң, олар үчин Худая ялбарың, Оңа миннетдарлык билдириң. ²Парахат ве геп-гүррүңсиз, хер затда Худайың йөрелгесине эерип, эдепли яшап билеримиз ялы, патышалар ве ыгтыярлыларың әхлиси үчин дога-дилег эдиң. ³Бу хайырлыдыр, Халасгәримиз Худайың халаяныдыр. ⁴Ол хемме адамларың хакыкаты билип, халас болмагыны ислейәндир. ⁵Чүнки еке-тәк бир Худай бардыр. Худай билен адамларың арасында хем еке-тәк бир Төвеллачы бардыр. Ол хем ынсан болан Иса Месихдир. ⁶Иса Месих хеммелери азат

этмек үчин, Өзүни гурбан этди. Шейдип, Ол Худайың ниетини тассыкклады. Худайың ниети болса гележекде хер бир адамы Өз беллән вагтында халас этмекден ыбаратдыр. ⁷Хут шу максат үчин, мен жарчы ве ресул эдиллип беллендим. Догрымы айдярын, сөзлеримде асла ялан ёкдур: мен яхуды дәллере иман барадакы хақыкаты өвретмәге беллендим. ⁸Шоңа гөрә-де, эркеклерің гахарланман, жеделлешмән, әхли ерде эллерини галдырып, пәк йүрекден дога-дилег этмеклерини ислейәрин.

⁹Аяллар хем сачларыны герегинден артык оваданламасынлар, өзлерини тылла ве мержен шай-сеплери, гымматбаха эгинбашлары билен беземесинлер. Терсине, сада гейнип, асыллылык ве хая билен ¹⁰өз ягшы ишлерине бесленсинлер. Худайың йөрелгелерине эерйәндиклерини ықрар эдйән аяллара шейле этмек ярашяндыр. ¹¹Аял йыгнакда өвредилйән затлары үмсүм ве долы табынлыкда өвренсин. ¹²Аялың йыгнакда өвретмегине, эркегиң үстүнден агалык сүрмегине ыгтыяр бермейәрин. Ол сессиз-үйнсүз болсун. ¹³Чүнки илки Адам ата, онсоң Хов эне ярадылды. ¹⁴⁻¹⁵Алдананам Адам ата дәлди. Аял алданып, гүнә газанды ве нәлетленип, догрум бургуларына сезевар эдилди. Эмма аял иман эдип, сөйги ве халаллык йөрелгелерине эерсе, бу нәлете гарамаздан халас эдилер.

3-нжи бап

Йыгнагың ёлбашчылары ве хызматчылары

¹«Ким йыгнагың ёлбашчысы болмагы йүрегине дүвен болса, асыллы

ише ымтыляндыр» дийип айдылан сөз гаты догрудыр. ²Шоңа гөрә-де, йыгнагың ёлбашчысы мүйнсүз, өмрүнде диңе бир гезек өйленен, хер затда өзүне эрк эдип билйән, пәхимли, абрайлы, мыхмансөер, өвретмәге укыплы, ³шераба хөвесжен дәл, залым дәл-де, мылайым, дава-женжелден гача дурян, пула гызмаян адам болмалыдыр. ⁴Ол өз өйүни оңат доландырмалы, чагаларының хорматыны газанып, олара өз диенини этдирмелидир. ⁵Себәби өз өйүни доландырып билмейән адам, хей-де Худайың йыгнагының аладасыны эдип билерми?! ⁶Йыгнагың ёлбашчысы яңы-якында иман гетирениң бири болмалы дәлди. Ёгса ол текепбирлиге йүз уруп, иблисиң сезевар эдилен жезасына учрамагы ахмал. ⁷Биабрайлыга учрамаз ялы ве иблисиң дузагына дүшмез ялы, ол йыгнагың дашындакы адамларың арасында хем сыланылян болмалыдыр.

⁸Шонун ялы, йыгнагың хызматчылары хем сыланян, икийүзли дәл, шераба йыкгын этмейән, гара небсине чапмаян адамлар болмалыдыр. ⁹Олар пәк выжданлы болуп, Худайың бизе Иса Месих барасында аян эден хақыкатына эермелидир. ¹⁰Йыгнагың хызматчылары белленилмезден өңүрти сыналсын. Эгер мүйнсүз болуп чықсалар, гой, хызмат эдиберсинлер. ¹¹Шонун ялы, йыгнагың хызматчы аяллары хем хорматланян, гыбат этмейән, терсине, өзлерине эрк эдйән ве хер затда ынамдар болмалыдыр. ¹²Йыгнагың хызматчылары өз аялларына бивепалык этмейән, чагаларыны ве өйлерини оңат доландырян адамлар болсунлар. ¹³Оңат хызмат эдйән хызматчылар адамларың

хорматына мынасып болуп, Иса Месихе болан иманлары барада ынамлы гүрлөп билиэндирлер.

¹⁴Эй, Тимотеос! Мен тиз вагтда сениң яныңа барарын умыды билен шу үндевлери язарын. ¹⁵Йөне барды-гелди эгленмели болайсам, сен Худайың машгаласының, ягны хақыкатың биняды ве диреги болан дири Худайың йыгнагындакы адамларың өзлерини нәхили алып бармалыдыгыны билмелисиң. ¹⁶Иман сырының чуңдугына асла шүбхе ёкдур: Иса Месих ^aынсан беденинде аян болуп, Мукадес Рух аркалы тассыкланылды. Перишделер Оны гөрдүлер, Ол миллетлер арасында вагыз эдилди. Оңа бу дүйёде иман эдилди, Ол шан-шөхрат ичинде гөге алынды.

4-нжи бап

Тимотеоса берилйән үндевлер

¹Мукадес Рух ахыркы гүнлерде кәбир адамларың имандан дәннип, аздырыжы рухлара ве жыңларың таглыматларына эержекдиклерини айдың айдя. ²Бу таглыматлар ынсапларыны ювудан икийүзли яланчылар тарапындан яйрадыляр. ³Олар өйленмеги, дурмуша чыкмагы гадаган эдйэрлер. Худайың ярадан нәз-ныгматларының кәбирини иймезлиги буюрярлар. Йөне Худай бу нәз-ныгматлары хақыкаты билйән иманлыларың шүкүр билен иймеклери үчин яратды ахырын. ⁴Худайың ярадан затларының әхлиси говудыр. Шүкүр билен кабул эдилен

хер зат асла рет эдилмели дәлдир. ⁵Себәби Худайың сөзи ве дога-дилег аркалы кабул эдилен иймит Худайың назарында халалдыр. ⁶Эй, оглум, сен булары доганлара өвретсен, өз эерен иманың барадакы хақыкат таглыматының сөзлери билен етишдирилери сиң. Шейдип, Иса Месихиң оңат хызматчысы боларсың. ⁷Худайың халама-ян геплерине ве кемпир эртекилерине улашма-да, говусы, Худайың ёлунда түргенлеш. ⁸Бедени түргенлешдирмегиң пейдалы тараплары бардыр. Йөне өзүни Худайың ёлунда түргенлешдирмек хемметараплайын пейдалыдыр. Себәби мунда хәзирки ве гелжекки яшайшың вадасы бардыр. ⁹Бу вада ыгтыбарлыдыр, хер жәхтден кабул эдерликдир. ¹⁰Чүнки биз хемме адамларың, ылайта-да иманлыларың Халасгәри болан дири Худая бил багламак билен, шол ваданың хатырасына зәхмет чекип, ыхлас эдйәрис ^б. ¹¹Буларың барыны буюр ве өврет. ¹²Яшдыгың үчин саңа хич ким әсгермезлик этмесин. Сен хем сөзде, яшайышда, сөйгүде, иманда ве пәкликде иман гетиренлере гөрелде бол. ¹³Мен барянчам, йыгнага Мукадес Язгылары окамак, өвүт-несихат этмек ве өвретмек билен мешгул бол. ¹⁴Пыгамберлик сөзи аркалы ве йыгнак ёлбашчыларының сениң үстүңе эл гоймагы билен ^г өзүне берлен пешгеши әсгермезлик этме. ¹⁵Бу ишлерде ыхласлы бол. Иманда өсүшиңи хеммелер гөрер ялы, жантенден ыхлас эт. ¹⁶Яшайыш йөрелгәне ве өвредйән таглыматыңа үнс бер. Бу

^a 3:16 *Иса Месих* – кәбир голязмаларда *Худай*.

^б 4:10 *Ыхлас эдйәрис* – кәбир голязмаларда *сөгүлмелере сезевар эдилйәрис*.

^г 4:14 *Эл гоймагы билен* – ир дөвүрдәки йыгнакларда иманлылар йөрите бир максат билен адамың үстүңе эл гоюпдырлар. Рес 13:3 ве сөзлүге серет.

ишлери эржеллик билен амал эт. Шонда сен өзүңи-де, динлейжилериңи-де халас эдерсиң.

5-нжи бап

Дул аяллар барадакы үндевлер

¹Гарры адамлары гөдек язгармада, олара өз атаң кимин гарап, сypайылык билен өвүт-үндев бер. Яш йигитлере өз доганларың ялы, ²гарры аяллара өз энең ялы, яш аяллара өз аял доганларың ялы гарап, олара пәк йүрекден өвүт-үндев бер. ³Ялңыз галан дул аяллары сыла. ⁴Эмма дул аялың чагалары я агтыклары бар болса, гой, олар онуң аладасыны этсинлер. Гой, олар озал өзлери барада алада эден эне-аталарына хормат гойсунлар. Чүнки бу Худайың халаяныдыр. ⁵Ялңыз галан дул аял әхли умыдыны Худая баглаяндыр. Худайдан ярдам сорап, гиже-гүндиз дилег эдйәндир. ⁶Эмма айшы-әшрет чекйән дул аялың өзи дири болса-да, рухы өлүдир. ⁷Шонуң үчин-де, дул аялларың мүйнсүз болары ялы, олара бу язан табшырыкларымы буюр. ⁸Кимде-ким өз доган-гарындашларының, ылайта-да өз машгаласының аладасыны этмейән болса, имандан дән-дигидир. Шейле адам имансыздан хем бетердир. ⁹Дул аял алтмыш яшдан гечен болса, өмрүнде дине бир гезек дурмуша чыкан болса, йыгнак онуң адыны дуллар санавына язсын. ¹⁰Шейле дул аял ил арасында өз ягышы ишлери билен таналмалы: чагаларыны кемала гетирен, мыхмансөөр,

имандакы доганларына хызмат эден ве мушакгат ичиндәкилере ярдам берен, умуман, элмыдама ягышылык этмәге ымтылян болмалыдыр. ¹¹Яш дул аялларың адыны бу санава гошма. Себәби оларың тен хесери Месихе болан садыклығындан үстүн гелсе, дурмуша чыкмак исләрлер. ¹²Шонда озал Месихе эден вадаларыны унудандыклары зерарлы, олар жеза сезевар боларлар. ¹³Мундан башга-да, олар өйден-өе айланып, бикәр гезмәге эндик эдерлер. Бикәрликлери билен хем чәкленмән, гелшиксиз геплери агаза алып, башгаларың ишине гатышян гыбаткешлер боларлар. ¹⁴Шонуң үчин-де, мен яш дул аялларың дурмуша чыкып, чага догурмакларыны ве өй ишлерине гүмра болмакларыны үндәйерин. Шонда душманларымызың олара мыжабат атмага тутарыгы болмаз. ¹⁵Себәби оларың кәбири шейтаның гепине гулак габардып, эййәм ёлдан чыкдылар. ¹⁶Эгер иманлы аялың^а гарындашларының арасында дул галан аяллар бар болса, гой, ол шоларың аладасыны этсин, йыгнага аграм салмасын. Йыгнак болса мады көмегини мэтәчлик чекйән ялңыз дул аяллара берсин.

Йыгнак ёлбашчылары барадакы үндевлер

¹⁷Йыгнагы оңат доландырян ёлбашчылар, ылайта-да вагыз эдип, таглыматы өвретмекде зәхмет чекйәнлер, ики эссе хормата лайык гөрүлсин. ¹⁸Чүнки Мукаддес Язгылар: «Харман дөвйән өкүзиң агзыны багламаң»,

^а 5:16 *Иманлы аялың* – кәбир голязмаларда *иманлы эркегиң я аялың*.

«Ишгәр өз хакына мынасыпдыр» дий-йәр. ¹⁹Ики я үч шаят болмаса, йыгнагың ёлбашчысы хакдакы айыпламаны кабул этме. ²⁰Гүнәли чыканлары болса көпчүлигин өнүнде паш эт. Гой, бу бейлекилере хем сапак болсун. ²¹Шу буйруклары бержай эдениңде, меселәниң аныгына етмән, хич кими язгарма, тарапгөйлик этме. Ине, шуларың барыны Худайың, Иса Месиҳиң ве сайланан перишделериң өнүнде саңа берк табшырырын. ²²Кимдир бириниң гүнәсине шәрик болмаз ялы, онуң башына эл гоюп, оны хызмата беллемәге ховлукма. Өзүңи пәк сакла. ²³Мундан бейләк диңе сув ичмән, аз-кем шерап хем ич. Бу ашгазаныңа ве йыгы-йыгыдан гайталанян нәхошлугыңдан сапланмага ярдам берер. ²⁴Кәбир адамларың гүнәлери гөз-гөртеле болуп, олар кыямат гүнүнден өн эшгәрди. Кәбирлериниң гүнәси болса вагтың гечмеги билен эшгәр боляр. ²⁵Шонуң ялы, оңат ишлериңем кәбирлери эшгәр, кәбирлери болса эшгәр дәлдир. Йөне эшгәр дәлери хем иру-гич мәлим боляндыр.

6-нжы бап

Гуллар барадакы үндевлер

¹Худайың адына ве өвредйән таглыматымыза дил етмез ялы, гулчулык боюнтырыгы астындакыларың бары өз хожайынларыны хормата мынасып сайсын. ²Хожайынлары иманлы болан гуллар: «Инди биз догандырыс» дийип, өз хожайынларына геленсизлик этмесинлер, терсине, өңкүден-де ыхласлы хызмат этсинлер. Себәби оларың хожайынлары имандакы эзиз

доганлары болуп, ягшылык эдйәндирлер. Буларың барыны өврет ве үнде.

Ялан мугаллымлар барада дуйдурышлар

³Эгер кимде-ким мениң өвреденлеримден өзгесини өвретсе, Реббимиз Иса Месиҳиң сагдын таглыматыны ялан сайып, Худайың йөрелгесине лайык болан таглыматы оңламаян болса, ⁴онда ол хич зада дүшүнмейән текепбирдир. Ол жеделлешмек ве сөзлериң маньсы барада давалашмак кеселине ёлугып, гөриплигиң, агзалалыгың, төхметлериң хем-де эрбет шүбхелериң дөремегине себәп боляр. ⁵Булар зерарлы пикирлери заяланан адамларың арасында агзалалыклар йүзе чыкяр. Олар хакыкаты ёюп, Худайың йөрелгеси газанч ёлудыр өйдйәрлер. ⁶Хакыкатда болса, барыңа кайыл болуп, Худайың йөрелгесине эермек улы газанчдыр. ⁷Чүнки биз дүңйә хич зат гетирмедик. Ондан хич зат әкидип билмежегимиз хем месе-мәлимдир. ⁸Шонуң үчин-де, ийжегимизин, гейжегимизин бардыгына шүкүр этмелидирис. ⁹Баямакчы болянлар болса сынага дүшүп, акмак ве эрбет хөвеслериң торуна чолашандырлар. Бу хөвеслер олары вейранчылыга ве хөләчилиге учрадындыр, ¹⁰себәби пул хөвеси әхли бела-бетериң көрүгидир. Кәбир адамлар онуң ышкына дүшүп, имандан азашдылар, өзлерини көп гөргүлере сезевар этдилер.

Павлусың Тимотеоса соңкы үндевлери

¹¹Эмма сен, эй, Худайың адамы, бу затлардан гач. Догурулык, таквалык,

^a 6:5 Кәбир голязмаларда *Бейле адамлардан гача дуруң* диен жүмле хем бар.

иман, сөйги, сабыр-такатлык ве юмшаклык йөрелгелерине эер. ¹²Иман угрундакы гөрешде эдерменлик билен гөреш ве бакы яшайшы макәм тут. Худай сени муңа чагырды, сен хем иманыңы көп шаядын өнүнде долы ыкпар эденсиң. ¹³Әхли зада яшайыш берйән Худайың хузурында ве Понтий Пилатың өнүнде дине Худая бил баглаяндыгыны тассыклан Иса Месихиң хузурында саңа шулары табшырырын: ¹⁴Реббимиз Иса Месих гелйәнчә, өзүңе буйруланлары долы ве биркемсиз бержай эт. ¹⁵⁻¹⁶Худай бейик ве еке-тәк Хөкүмдардыр, Ол шаларың Шасы, таңрыларың Таңрысы, өлмезлигиң еке-тәк Эсидир. Ол ынсаның гөзүни гамашдырян нурда яшаяр, Оны хич бир ынсан гөрмеди, гөрүп-де билмез. Ол Иса Месихи Өз

беллән вагтында иберер. Хормат ве гудрат бакы Онукы болсун! Омын.

¹⁷Бу дөврүң байларына текепбир болмазлыгы табшыр. Гой, олар ыгтыбарсыз, вагтлайын байлыга дәл-де, багтыяр яшамагымыз үчин хер зады болелин етирийән Худая ^а бил багласынлар. ¹⁸Олара ягшылык этмеги, ягшы ишлер, сахылык ве жомартлык хазынасыны топламагы буюр. ¹⁹Шейле хазына оларың гележегиниң берк биняды болуп, хақыкы яшайша ^б етирер. ²⁰Эй, Тимотеос, өзүңе ынанылып берлени гора. Бош гүррүңлерден ве «билим» сайылян гапма-гаршы пикирлерден йүз өвүр. ²¹Себәби кәбир адамлар бу ялан билиме улашып, имандан азашандырлар.

Худайың мерхементи, гой, сизе яр болсун! ^в

^а 6:17 Худая – кәбир голязмаларда *дири Худая*.

^б 6:19 *Хақыкы яшайыш* – кәбир голязмаларда *бакы яшайыш*.

^в 6:21 Кәбир голязмаларда *Омын* диен сөз хем бар.